1832. No. 79.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 2 OCTOBER.

PUBLICATIE.

Burgemeester en Wethouders der Stad Leeuwarden, herinneren bij deze, de Ingezetenen aan den inhoud van Zijner Majesteits besluit van den 19 April 1832, (Staatsblad no. 12), en de Stedelijke Publicatie van den 12 Junij dezes jaars, geplaatst in de Leeuwarder Courant van den 15 daaraanvolgende, betrekkelijk de verpligting, met den 1 October 1832, tot het gebruik der Nederlandsche vochtmaten in dit Rijk, bij den verkoop en de meting in het groot van alle wijnen, bieren, sterke dranken, gedistelcerde wateren en in het algemeen van alle natte waren en der olie; alsmede de afschaffing en onwettig verklaring, van dat tijdstip af aan, van alle, tot dus verre, bij den handel in het groot gebruikelijke vochtmaten, van welken aard ook.

Tevens wordt bij deze den Fabrijkanten in ijzer, koper en blikwerk, binnen deze stad, bekend gemaakt, dat de modellen van de, bij Zijner Majesteits opgemeld besluit vastgestelde vochtmaten voor den handel in het groot, bij den Arrondissements-Ijker alhier, voorhanden zijn: en worden gezegde Fabrijkanten, voor zoo verre zij zich met het vervaardigen van maten bezig houden, mede bij deze aangespoord om die Modellen te gaan bezigtigen en zich wijders, nopens de vervaardiging dezer groote vochtmaten, te gedragen naar de aanwijzingen en toelichtingen van voornoemden Arrondissements-Ijker.

En op dat deze kome ter kennis van een ieder dien het aangaat, zal dezelve worden afgekondigd en aangeplakt, waar zulks binnen deze Gemeente te geschieden gebruikelijk is.

Leeuwarden, den 29 September 1832.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
THIJS FEENSTRA.
Ter ordonnantie van dezelven,
M. S. DE WAL.

DUITSCHLAND.

HAMBURG, *den 25 September.* Koning *Karel X* is, onder den naam van den graaf *de Ponthieu*, alhier aangekomen. Hij wordt verzeld door den hertog *van Angoulême* en den jongen hertog *van Bordeaux.*

ENGELAND.

LONDEN, *den 26 September.* Alhier is een brief van den volgenden inhoud in omloop; men zegt, dat dezelve door don *Miguel* aan deszelfs broeder don *Pedro* geschreven is.

Mijnheer en zeer waarde Broeder!

„ Wat doet gij te Oporto? onze oorlog is niet doelmatig; welk voorbeeld geven wij de wereld? wilt gij dat wij onzen twist ridderlijk beslechten? Maar als broeders zou ons dit belagchelijk maken. *Karel V* weigerde het tweegevecht, hem door den dapperen *François I* aangeboden; en de groote *Turenne* deed even zoo met den Keurvorst *Palatin.* Welnu! doen wij beter, laat ons geen bloed meer plengen en kom te Lissabon. Ik zal U aan mijn volk voorstellen, want volgens alle bestaande wetten is het mijn volk: gij weet wel, dat gij van het regt van Portugal afzaagt, om over Brazilien, waaruit gij onzen vader verjoegt, te regeren, alwaar gij de dappere Portugezen deed ombrengen, die hunnen Koning getrouw bleven. Het is U niet onbekend, dat onze nationale wetten, volgens de besluiten der Cortes van Lamego van Coimbre en van Lissabon inhouden, dat om over Portugal te regeren, *men aldaar moet wonen en geboren zijn;* welnu gij woont niet in ons midden en uwe dochter is hier niet geboren.

„ Geloof mij en kom, ik zweer U voor God en de menschen, dat ik voor U leven insta. Wij zullen Portugal doorreizen en gij zult verbaasd staan over den godsdienstigen geest mijns volks, en wanneer gij wilt zult gij overtuigd worden, dat het van U afkeerig is; gaat dan waar het U goeddunkt en ik zal U een pensioen, met uwen rang gelijkstaande, uitreiken. Gij zult ondervinden, dat zij die mij een *monster* noemen, zelve *monsters* zonder gevoel van eer zijn; nimmer heb ik den dood van iemand bevolen, alleen de regtbanken hebben over de oproerigen geoordeeld, en om U te overtuigen, dat de godsdienst nog steeds in mijn hart huisvest, zou ik kunnen aanhalen, dat mij den raad is gegeven van uwe dochter te trouwen, en ..... gij begrijpt mij wel! ..... Ik verafschuwde een diergelijk voorstel en ben daarentegen bereid, wanneer gij komt te vallen, donna *Maria* tot vader te verstrekken.

„ Eindelijk, mijn waarde broeder, gij zijt wat te heerschzuchtig, gij wilt dat Brazilien aan uwen zoon zij, en uwe dochter in Portugal regeere: daarbij hebben de omwentelingsgezinden U den troon van Spanje beloofd, doch dit zal niet gaan, het Spaansche volk heeft te veel nationaal gevoel. Gij zult het U eens zeer beklagen, van U met het Parijssche janhagel verbroederd te hebben, en op hun voorbeeld in Portugal met een zamenraapsel galeiboeven van alle volken, te zijn gekomen, hetgeen mij noodzaakt U de spreuk te herinneren, *dat wanneer een Koning zich vernedert, hij zich ook vernietigt.* Hierna bid ik God, dat Hij U in zijne bescherming neme.'

IK, DE KONING.

Uit de van Oporto ontvangene tijdingen tot den 17den blijkt, dat sedert den 8sten de Miguelisten begonnen zijn met Oporto ernstig aan te tasten. Niet slechts hebben zij van dien dag af bij herhaling de verschansingen, die door don *Pedro* ten noorden van den Douro rondom de stad zijn aangelegd, met afwisselend geluk aangetast; maar zij hebben zich thans werkelijk van de voorstad Villa-Nova aan de zuidzijde der genoemde rivier meester gemaakt. De afdeeling Miguelisten, die den 8sten op Villa-Nova aanrukte, was 5000 man sterk. De bezetting van don *Pedro* in die voorstad bedroeg daarentegen slechts 600 man en moest dus voor de overmagt wijken. Zij schijnt echter in goede orde in het versterkte klooster Serra, hetwelk insgelijks aan den zuider oever van den Douro op eene hoogte ligt, te zijn terug getrokken, en bleef zich daar den 17den nog hardnekkig verdedigen, niettegenstaande zij zonder ophouden en van drie zijden door de Miguelisten werd bestookt. Dadelijk na de vermeestering van Villa-Nova heeft don *Pedro* de schipbrug over den Douro doen vernielen, zoodat de gemeenschap tusschen de manschappen in het klooster en de hoofdmagt van don *Pedro* was afgebroken. Het schijnt den laatsten evenwel gelukt te zijn, bij nacht en door middel van vaartuigen, nog twee of drie honderd man versterking in het klooster te werpen.

Terstond na de vermeestering van Villa-Nova hebben de Miguelisten begonnen, aldaar langs de oevers van de rivier batterijen tegen Oporto op te werpen, en sedert de stad van dien kant met bommen en kogels beschoten. Veel schade is daardoor aan huizen en bezittingen toegebragt, en vele ingezetenen der stad, vooral ook de Engelschen, hebben eene schuilplaats op de schepen gezocht. Don *Pedro* heeft van den anderen kant der rivier door grof geschut de batterijen der Miguelisten tot zwijgen trachten te brengen, en heeft daartoe ook sommige zijner oorlogsvaartuigen, die nog op den Douro lagen, gebruikt. Hij is gedeeltelijk in zijn doel geslaagd, doch een zijner schepen, de *Amelia*, is door het vuur der batterijen reddeloos geschoten. Zijn ijver en persoonlijken moed wordt in sommige berigten hoog geroemd; hebbende hij, om aan zijne artilleristen een goed voorbeeld te geven, met eigen hand stukken geschut afgestoken.

Van de Engelsche zijde beklaagt men zich zeer over het bezetten der voorstad door de Miguelisten, vermits aldaar al de wijnpakhuizen der Britsche kooplieden gelegen zijn, en de ongeregelde benden reeds een begin gemaakt hadden met den daarin voorhanden voorraad zich toe te eigenen of voor een spotprijs te verkoopen. De waarde van dien voorraad wordt op de zeer aanzienlijke som van een millioen ponden sterling of twaalf millioen guldens begroot.

„ Bij het wegvaren van de paketboot op den 17den," zegt de Londensche *Courier*, wiens gehechtheid aan de zaak van don *Pedro* niet twijfelachtig is, „ werd er van beide kanten weder vreeslijk geschoten. De grondwetsgezinden bleven vol moed, maar zagen reikhalzend naar versterking uit. De magt van don *Pedro* bedraagt, alles te zamen genomen, niet meer dan zes duizend man. Het aantal der vrijwilligers is schromelijk vergroot, en met leedwezen moeten wij zeggen, dat een groot aantal geboren Portugezen don *Pedro* verlaten heeft. De Miguelisten strijden, zoo men verzekert, zeer goed en met veel koelbloedigheid. De strijd kan nog eenen geruimen tijd voortduren, daar aan geene der beide kanten eene beslissende overmagt is."

De vloot van don *Miguel* is den 11den werkelijk uit den Taag geloopen, en wel waarschijnlijk met het oogmerk om zich naar den Douro te begeven. Den 12den heeft de minister van buitenlandsche zaken van don *Miguel*, burggraaf de Santarem, ten minste aan de vreemde zaakgelastigden doen weten, dat Oporto door eene genoegzame scheepsmagt geblokkeerd werd gehouden. Dit schijnt intusschen tot dus verre het geval niet te zijn, en in Engelsche berigten verzekert men integendeel, dat de vlootvoogd *Sartorius* met zijne schepen, die echter minder in getal zijn, — de vloot der Miguelisten nazettede, en hoop had, haar op eene voordeelige wijze slag te leveren. De stoomboot, die bij de vloot van don *Miguel* behoorde, schijnt op den Taag omgeslagen te zijn. Van de 190 man die zich daarop bevonden, was niemand gered.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den 25 September.* Ofschoon wij ons in een bedenkelijken toestand bevinden, beginnen wij een weinig terug te komen van den schrik, welken ongegronde of overdrevene berigten hadden te weeg gebragt. De Koning van Spanje is niet dood. Een algemeene successie-oorlog is dus nog niet te duchten. Het van de ministeriele zijde verbreide berigt, als of eene Fransche armee op weg was naar Maastricht, werd door den *Moniteur* tegengesproken, en de vrees, dat een algemeene oorlog daaruit zoude moeten voortspruiten, schijnt derhalve voor als nog te vervallen. De Pruissische minister heeft niet geprotesteerd, noch eenigen afzonderlijken stap gedaan, maar al de vreemde ministers hebben bij het kabinet der Tuillerien zeer vriendschappelijke vertoogen ingezonden, ten gevolge van welke hetzelve zijne maatregelen (welke intusschen nog niet vast bepaald schijnen te zijn) min of meer heeft gewijzigd.

Koning *Philips* zal intusschen eerlang tot een besluit moeten komen, zoo wel omtrent het buitenland, als ten aanzien van het ministerie. De heer *Dupin* is terug.

Inmiddels zijn de maatregelen genomen, om, mogt het gevorderd worden, te veld te kunnen trekken. In de Noordelijke departementen heerscht eene groote drukte; echter heeft men de hoop, dat de Belgische zaken in der minne zullen kunnen worden geschikt, nog niet verloren.

De tijding van de komst van een courier bij den Spaanschen ambassadeur, met depeches, welke het telegrafisch berigt van het overlijden van Koning *Ferdinand* bevestigden, is onwaar bevonden. Dit heeft aanleiding gegeven, dat men, bij het voortdurend stilzwijgen van den *Moniteur*, twijfel heeft gevoed, ten aanzien van de echtheid van dit berigt, en heden leest men in genoemd dagblad de navolgende depeche van den Franschen ambassadeur in Spanje, aan den minister van buitenlandsche zaken, gedagteekend den 20sten te St. Ildephonse, met een courrier den 24sten te Bajonne aangebragt, en met den telegraaf herwaarts overgezonden: „ De Koning, welks leven den 17den in een hopeloozen toestand werd geacht, heeft zich op eens, in den ochtend van den 18den, beter bevonden. Gisteren (den 19den) hebben zich echter weder de meest ontrustende teekenen opgedaan; de dag is echter tamelijk wel doorgebragt, en, zonder dat het gevaar geweken is, kan de toestand van Z. M. meer voldoende worden aangemerkt, dan men reden had te verwachten."

De Koning van Spanje is dus (zoo ver men weet) nog niet overleden, en het bewind heeft, door zijne halfofficiele dagbladen, eene valsche tijding doen verbreiden. Het is niet onmogelijk, dat gezegde Koning het gevaar nog te boven komt, en dan kan welligt het bewind van Spanje menige nuttige les voor de toekomst hebben opgedaan.

Men leest in *le National:*

Het Belgie van September, is nog lager dan het Frankrijk van Julij gezonken.

Het gouvernement maakt zich gehaat door vreemdelingen in dienst te nemen, welker gevoelens twijfelachtig zijn, terwijl zij de mannen, welke hunne gehechtheid aan het Vaderland hebben getoond, terug wijst en geene gelegenheid verzuimt om hen te vervolgen.

De denkende meerderheid van het volk is tegen het bestuur, het jonge Koningschap onttrekt zich de liefde van het volk door zich niet te doen naderen. Deputatien zelve worden niet ter audientie toegelaten, vele hebben den toegang tot den Vorst, eerst na zes weken verzoekens, kunnen bekomen.

De invloed der geestelijkheid wordt dagelijks grooter, wij hebben vele nieuwe opvoedingsgestichten, doch op iedere prospectus ziet men een abt aan het hoofd.

Weldra zal men de drukpers-vrijheid besnoeijen, onze rugwaartsche vorderingen gaan zoo spoedig, dat binnen het jaar het land niet meer zal zijn te herkennen; ja zelfs eerder, wanneer het leger zich wil doen gebruiken, om hen te bedwingen, die in dit alles niets zien van hetgeen de Belgische constitutie beloofde.

Le National besluit met te zeggen: dat ook zonder orangist te zijn men het verledene moet terug wenschen, en hij voorzegt de ... restauratie.

Uit Rennes schrijft men, dat al de stukken en papieren, die in de regtsgedingen van den afgevaardigde *Berryer*, den heer *de Kersabic* en andere aanzienlijke karlisten dienen moesten, in den nacht van den 14 op den 15 September van de griffie van het hof ontvreemd zijn. Al deze papieren waren ingepakt, om naar Blois verzonden te worden, voor het geregtshof van welke stad de bedoelde beschuldigden teregt moeten staan. Twee vrouwen zijn, als verdacht van medepligtigheid aan dezen zonderlingen diefstal, in hechtenis genomen. Onder de ontvreemde papieren bevinden zich verscheidene eigenhandige geschriften van de hertogin *van Berry*, van sommigen waarvan de regterlijke overheid geene afschriften bezit.

BELGIE.

BRUSSEL, *den 25 September.* De *Courrier* behelst het volgende: „ Wij ontvangen op het oogenblik over den staat der onderhandelingen, de volgende bijzonderheden, welker echtheid wij in allen deele meenen te kunnen waarborgen:

„ Laatstleden Zaturdag moest de stoomboot van Douvres naar Calais ten tien uren 's morgens vertrekken, maar de afvaart werd vertraagd, tot op de komst van depeches van lord *Palmersten*, zij had eerst ten twee uren des namiddags plaats. De depeches langs dezen gewonen weg door sir *Adair* ontvangen, hielden, dat Koning *Willem* stellig weigerde, aan eenige onderhandeling met de Conferencie deel te nemen; dat de plenipotentiarissen der groote Mogendheden zich vereenigd hadden, om over de aanneming van maatregelen te beraadslagen, welke de meer dan vijandelijke houding van Holland konden noodzakelijk maken, maar dat ongelukkig geen besluit bepaaldelijk door de conferencie had kunnen vastgesteld worden, en het, gevolgelijk, onmogelijk was, den uitslag der deliberatien te doen kennen met de stoomboot, welker vertrek was vertraagd geworden.

„ Na deze vereeniging der Conferencie die volstrekt geen resultaat had gegeven, was er te Londen een tweede courier uit Holland aangekomen, overbrenger van depeches van het Haagsch kabinet, die vredelievende gezindheden aankondigden en inhielden, dat Koning *Willem* niet meer weigerde de onderhandelingen te hervatten.

„ Dit nieuw besluit van Koning *Willem* is terstond aan de Conferencie medegedeeld geworden, en het Engelsch gouvernement heeft zich gehaast er kennis van te geven aan sir *Rob. Adair*, door tusschenkomst van eenen buitengewonen courier, die gisteren te Brussel gekomen is."

l'Emancipation bevestigt gedeeltelijk het bovenstaande; binnen een tijdsverloop van zeven uren waren twee couriers aan de Engelsche ambassade aangekomen; de een overbrenger der tijding, dat de Koning, der Nederlanden geweigerd had met Belgie in onderhandeling te treden; maar de tweede met depeches, die de hoop op schikking wederom eenigermate verlevendigden.

Laatstgemeld blad zegt bij vernieuwing te kunnen verzekeren, dat Oostenrijk, in de Belgische kwestie, dezelfde staatkundige lijn als Frankrijk en Engeland zou volgen.

Van den 29sten. Wij vermeenen met gerustheid te kunnen zeggen, dat gisteren namiddag depêches van het hoogste belang uit Londen bij ons Gouvernement zijn ontvangen. Men weet dat zij betrekking hebben tot de jongste zitting van de Conferencie (van 24 dezer); zonder iets naauwkeurigs nopens derzelver inhoud te kunnen mededeelen, zijn wij toch in staat te melden, dat de eenstemmigheid van de leden der Conferencie evenmin twijfelachtig is aangaande den drang eener onverwijlde vereffening, als omtrent het nemen der middelen om dezelve zonder uitstel te verkrijgen.

Lord *Palmerston* heeft aan ons kabinet en aan dat van Parijs eene nota gezonden, in welke hij stellig verklaart dat het Britsche Gouvernement niet in eene hervatting der vijandelijkheden tusschen Holland en Belgie zal toestemmen, en niet zal dulden dat eene Fransche armee Belgie binnentrekke, vermits het Engelsche ministerie ten overstaan der parlements-zittingen zich niet zoude kunnen staande houden, indien het toeliet dat Frankrijk Belgie bezette, zonder tegelijkertijd dat land door eene Britsche armee te doen innemen, en omdat overigens het in de gegevene omstandigheden, en vooral uit hoofde van Ierland, volstrekt onmogelijk is dat Engeland een gedeelte van deszelfs troepen tot eenen krijgstogt op het vaste land bezige.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE, *den 26 September.* De *Staats-Courant*, een artikel uit het *Journal des Débats* overnemende, hierop nederkomende, dat Koning *Willem* de laatste voorstellen der Conferencie verworpen hebbende, aan de Conferencie niet anders overblijft dan tot dwangmiddelen over te gaan. — laat daarop deze aanmerkingen volgen:

„ Wij vinden ons tot nog toe buiten staat, aangaande dit artikel eenige officiele me-

dedeeling te doen; hetgeen reeds als een genoegzaam bewijs kan worden aangemerkt, dat de Nederlandsche regering steeds den weg der onderhandelingen met de Londensche Conferencie bewandelt, en dat die onderhandelingen nog niet tot zoodanige rijpheid zijn gekomen, dat daaromtrent op dit oogenblik openingen kunnen worden gegeven.

„ Desniettemin vermeenen wij het bovenstaand artikel niet met stilzwijgen te moeten voorbijgaan, en maken wij geene zwarigheid, daarop het volgende aan te merken:

„ Het is, zoo veel wij weten, aan onze regering geheel onbekend, waarom de hoop op schikking der Belgische questie verdwenen zoude zijn; de Koning heeft bij herhaling de meest billijke voorwaarden aan de vertegenwoordigers zijner hooge bondgenooten te Londen laten voorstellen; en toen dit laatstelijk den 30 Junij en 25 Julij geschiedde, kondigden de ingekomen berigten en de voortgezette onderhandelingen eenen algemeenen bijval tot die voorwaarden aan.

„ Het antwoord der Londensche Conferencie, hetwelk daarop nu weldra wordt te gemoet gezien, schijnt alleen vertraagd te zijn geworden, door nieuwe eischen der Belgische gezagvoerders, onbestaanbaar zelfs met het traktaat, hetwelk zij met Groot-Brittannie en Frankrijk hebben gesloten, en waartoe de hoven van Oostenrijk, Pruissen en Rusland voorwaardelijk zijn toegetreden — onbestaanbaar daarenboven met de eer en de onafhankelijkheid van het oude Nederland.

„ Hoe in zoodanigen stand van zaken eene vereenigde Fransche en Engelsche vloot onze havens zoude komen blokkeren en eene Fransche legermagt zich gereed zou maken om in Belgie te rukken, ten einde te ondernemen om ons voorwaarden voor te schrijven, moet dan wel geheel onverklaarbaar worden geacht.

„ Regtschapenheid, gematigdheid en geduld hebben gedurende den geheelen loop der onderhandelingen de gedragingen der Nederlandsche regering gekenschetst onder de moeijelijke omstandigheden, waarin de Belgische opstand haar geplaatst heeft; — Europa heeft daaromtrent sints lang uitspraak gedaan, het zal die deugden, vereenigd met goede trouw, volharding en berusting in een wijs en regtvaardig Godsbestuur, bij Vorst en Volk blijven vinden.

„ Wij laten deze aanmerkingen ook in antwoord strekken op andere dagbladen, die denzelfden of soortgelijken toon, als het *Journal des Débats*, hebben aangeheven.

Berigten uit Maastricht van den 22 dezer houden het volgende:

De Belgische troepen, die in den omtrek dezer vesting gekantonneerd waren, zijn gisteren alle opgebroken en naar Luik, Tongeren en Hasselt vertrokken. Volgens de alhier loopende geruchten is dit opbreken voor een deel het gevolg der vrees, die men in Belgie heeft, voor een aanval van de Hollandsche troepen, en wel van het legerkorps van den Hertog van *Saxen Weimar* die, naar het zeggen der Belgen, met 17,000 man op Hasselt zou aanrukken.

Dadelijk na het opbreken der Belgische troepen zijn de inwoners van de nabij gelegene dorpen, op last van den opperbevelhebber dezer vesting, aan het slechten gegaan van alle retranchementen, batterijen, coupures en wachten, door gemelde troepen rondom Maastricht gemaakt; reeds zijn dezelve voor een groot deel geslecht.

Gisteren is weder een Belgisch deserteur van het 4de regiment jagers te voet hier aangekomen.

Tijdingen van de Zeeuwsche stroomen, van den 22 dezer, bij ons ontvangen, behelzen het volgende:

„ Dezer dagen zijn door de marine, in de nabijheid Vlissingen, zeer belangwekkende en, naar men verneemt, uiterst doeltreffende oefeningen uitgevoerd, die weder ten klaarste het onwaardeerbaar nut van de kleine gewapende vaartuigen op onze groote stroomen bewezen hebben: Eene oorlogsbrik of fregat komt uit zee de Schelde opzeilen; eenige kanonneerbooten observeren het verondersteld vijandelijk vaartuig, zeilen het vooruit, lossen hunne stukken voorin en zeilen, wanneer hetzelve haar wil aanvallen, over de ondiepten heen, waar het schip haar niet volgen kan, terwijl inmiddels andere booten door dezelfde manoeuvre het van achteren bestoken.

„ Dagelijks worden de artilleristen te Vlissingen van de wallen der vesting geoefend, met het schieten naar een drijvend voorwerp op de Schelde; hunne vaardigheid en oplettendheid worden door elk geprezen. Men is te Vlissingen nog aanhoudend bezig de vesting van levensmidelen, granen, enz. te voorzien, en er heerscht aldaar in alle betrekkingen eene drukte en werkzaamheid, die eene soort van welvaart onder meest alle klassen verspreiden. — De gezondheidstoestand in al de garnizoenen van het eiland Walcheren, zoowel als in het 4de en 5de district, is zeer wenschelijk; uitgezonderd eenige najaarskoortsen hoort men van geene ziekten; even zoo is het met de epuipagien van de vloot op de Schelde gesteld.

Naar men verneemt, maakt de Fransche gezant, de markies *van Dalmatie*, zich gereed, om, voor zijnen persoon, deze residentie te verlaten. Naar men verzekert, staat het vertrek van den gezant in geenerlei verband met de staatkundige gebeurtenissen van het oogenblik.

De courier-wissel bij het ministerie van buitenlandsche zaken is zeer levendig.

Den 13 October verwacht men de sluiting der tegenwoordige zitting van de Staten Generaal, terwijl den 15den de nieuwe zitting, waartoe reeds de voorloopige toebereidselen gemaakt worden, moet worden geopend.

Uit Antwerpen verneemt men, dat het aldaar allerdroevigst gesteld is; er komen bijna geene vreemde schepen meer, en hunne aankomst zal weldra geheel ophouden; de magazijnen zitten opgepropt met goederen; de kooplieden hebben meest op acceptatie gekocht, en hebben hoegenaamd geen debouché voor hunne waren; verscheidene geprotesteerd teruggezondene wissels hebben de vreemde handelhuizen den blinddoek van de oogen doen vallen; men is thans bekend met de *glorie* en den *voorspoed* van Belgie, en men zendt niets meer af.

Voorts leest men in de Belgische dagbladen van den 25 September, het volgende:

„ De rooverijen duren in de voorsteden van Brussel voort; in den laatsten nacht heeft men tusschen de Namensche- en Halsche-poorten rooverijen met huisbraak gepleegd. Men heeft wel vele arrestatien gedaan, doch zonder gevolg.

„ Te Gend wil maar niemand deel van de commissie uitmaken, om het eerevaandel voor Gend bestemd, te Brussel te ontvangen. De schepen *Ch. d' Hane* was benoemd, doch heeft er voor bedankt.

„ Den 21sten heeft te Gend eene uitbarsting van gaz plaats gehad in de fabrijk van de heeren *Story* en *Verspeyen*. De slag was even als die van een kanonschot.

„ De *Lynx* zegt, dat er een koerier uit Brussel is afgezonden, om *Felix de Merode* die zich op zijn landgoed bevond, te ontbieden, dewijl men zijne staatkundige hulp in het ministerie benoodigd had. Men denkt, dat de portefeuille van justitie hem zal toevertrouwd worden, en dat de heer *Raikem* bij de judiciaire organisatie eenen anderen post zal ontvangen.

„ Bij de verdeeling der posten wordt de regtvaardigheid wel in het oog gehouden. De jonge heer *Henri de Brouckère* zal tot procureur generaal te Luik worden benoemd. „ Men kon — zegt de *Lynx* — geen betere en billijker keuze doen. De heer *Henri de Brouckère* kent de provincie zeer goed, alzoo hij voor eenige jaren nog op de collegiebanken der akademie zat. De verdienste komt ook bij de jaren in aanmerking; de heer *Henri* is bijkans 30 jaren."

„ Het *Journal des Flandres* zegt, dat de ontscheping der Hollanders op den linkeroever der Schelde, welke door eenige dagbladen tot 10,000 man was opgegeven, slechts 1000 man schutterij bedraagt." (Deze duizend man schutters zullen toch wel niet geheel Belgie en Frankrijk in rep en roer gebragt hebben? Ware dat zoo, dan is de vrees voor de komst der laffe Hollanders onbegrijpelijk groot.)

Van den 28sten. Van zeer goederhand wordt uit Londen gemeld, dat de Nederlandsche Gezant aldaar den 20 dezer eene zeer belangrijke nota aan de Conferencie zou hebben ingediend, waarbij onder anderen de Koning van Holland zich beklaagt, dat de onderhandelingen op den voet van het door hem ontworpen traktaat van den 30 Junij 1832, plotseling zijn gestaakt geworden, en na de Conferencie verzekerd te hebben geene verdere inwilligingen te zullen toestaan, ten slotte op eene beslissing aandringt.

GRONINGEN, *den 30 September.* Het heeft Hare K. K. H. de Prinses *van Oranje* behaagd, aan den heer Gouverneur dezer Provincie te doen toekomen, ten behoeve der *cholera*-lijders binnen deze stad, de aanzienlijke som van *f* 1000, welke door Z. H. W. Geb. ter beschikking der *Vereeniging* is gesteld. Getroffen door dit nieuw bewijs van de zorgende en werkdadige menschenliefde van Nederlands geliefde en geëerbiedigde Vorstin, verheugt zich de *Vereeniging*, dankbaar voor het in haar gestelde vertrouwen, thans, door dit ruim geschenk, zich in staat gesteld te zien, om hare bedeelingen grootelijks te kunnen uitbreiden, en ruimer te geven, waar de nood zulks vereischt.

LEEUWARDEN, *den 1 October.* Door de stemgeregtigde ingezetenen dezer stad zijn, ter vervulling van de buitengewoon opengevallene Kiezersplaatsen, door het overlijden van de Heeren *J. Blok*, *A. D.* Graaf *van Limburg Stirum*, *D. B. van der Haer*, en *P. Cats*, tot Leden der vergadering van Kiezers, ter benoeming van de leden van den Stedelijken Raad, verkozen de Heeren Mr. *Bernardus Dorhout*, Jr. Mr. *Helenus Marinus Speelman Wobma*, *Sjoerd Bouwes Stienstra*, en Mr. *Catharinus Cornelius Christianus Warmolts*.

Door Z. M. zijn dezer dagen gedaan de navolgende benoemingen.

Tot Burgemeester der stad Sneek *Teetse Gonggrijp*, Wethouder aldaar.

Tot Grietman van Smallingerland *M. P. D.* baron *van Harinxma thoe Sloten*, 2de Luitenant bij het 2de bataillon der 2de afdeeling Vriesche schutterij.

Z. M. heeft aan de hoofden der departementen van eerediensten gelast, de godsdienstige gezindheden in ons rijk kennis te geven van den gezegenden staat, waarin zich 'sKonings teederbeminde dochter de Prinses *Marianne*, gemalinne van den Prins *Albert* van Pruissen, bevindt; met uitnoodiging om daaraan bij derzelver gebeden indachtig te zijn, opdat, door de gunstige beschikking des Almagtigen, een voortdurende welstand, en, in tijd en wijl, eene voorspoedige bevalling van H. K. H. verzekerd worde.

BERIGTEN WEGENS DE HEERSCHENDE ZIEKTE.

		overled.	hersteld	bijgekom.	in behand. geblev.
's Gravenhage....	27 en 28 Sept.	0	2	1	5
Rotterdam............	28 „	2	3	8	46
Amsterdam	29 „	3	12	11	72
Leijden...............	28 „	1	6	6	44
Utrecht.........	26 en 27 „	2	17	18	45
Dordrecht	27 en 28 „	2	0	3	3
's Hertogenbosch .	24 tot 26 „	2	1	9	7
Kampen	24 tot 26 „	0	0	0	1
Zwolle	24 tot 26 „	0	5	0	4
Zwartsluis.......	24 tot 26 „	2	4	2	4
Ommerschans....	24 tot 26 „	1	0	1	1
Steenwijkerwoud.	23 tot 25 „	0	1	1	1
Dalfsen.........	24 tot 26 „	0	0	1	3
Ambt Hardenberg......	24 „	0	1	0	0
Groningen	26 en 27 „	4	7	4	56
Veendam	24 „	1	0	1	0
Hoogkerk	26 „	0	0	0	1
Grootegast	tot den 26 „	0	0	0	1

Te Amersfoort zijn van den 4 tot den 20 dezer, 16 personen aangetast, 4 overleden, 3 hersteld. Van den 25sten tot den 28sten zijn daarbij gekomen 28 zieken, 14 dooden, 3 herstelden; zoo dat in behandeling bleven 20 zieken.

Te Haarlem zijn van den 5 tot den 25 dezer geene Cholera-gevallen voorgekomen, maar sedert den 25sten tot den 28sten des namiddags heeft de ziekte zich weder bij 10 personen (van welke 6 kinderen,) meerendeels tot één en hetzelfde zeer behoeftige huisgezin behoorende, geopenbaard, en zijn van dezelve 6 overleden, zoo dat nog 4 onder behandeling blijven.

MENGELWERK.

FOKKE UKENA.

(*Vervolg van No.* 73.)

Okko, wiens bondgenooten verslagen waren, zocht nu hulp bij de Hamburgers en Lubeckers. Dezen schreven aan FOKKE en zijne aanhangers, dat zij dadelijk de veroverde sloten en dorpen aan Okko weder inruimen moesten en hem den geroofden buit ter hand stellen; overigens verlangden zij, dat de twist tusschen FOKKE en Okko door hun, als scheidsmannen, zouden worden beslecht. FOKKE wendde zich met zijne bondgenooten tot Henrik van Meurs, Bisschop van Munster. Deze schreef den Hamburgers en Lubeckers dat zij zich niet hadden te mengen in de Oost-Friesche zaken. Zij bragten echter deze zaak in 't jaar 1427 voor de Hanzee-Steden, wier gedeputeerden destijds te Lubeck vergaderd waren. Deze verklaarden zich eenstemmig voor Okko en tegen FOKKE, en zochten den Bisschop van Munster van den laatsten aftetrekken. De Bisschop bleef echter standvastig en sloot een plegtig schriftelijk verbond met FOKKE te Meppen (53). Ondertusschen maakte Okko met de Bremers, Oldenburgers, Groningers en eenige edellieden uit de Ommelanden tegen FOKKE een verbond. Men moordde, vocht, brandde en plunderde van weêrszijden ouder gewoonte. Zoo trok Diderik, Graaf van Oldenburg geheel Rustringen door en rukte voort tot Detern, hetwelk hij verbrandde. Daarentegen viel FOKKE in het Oldenburgsche en stak het Slot Vrij-Jade in den brand. Eindelijk boden zich de Bremers, Rustringers en Worstelanders tot scheidslieden aan en werden als zoodanig wederzijds door Okko en FOKKE zoo wel als door hunne aanhangers daartoe aangenomen. De uitspraak luidde aldus: De bezettingen zouden uit de kloosters worden getrokken, de Oldenburgers zouden geheel Friesland ontruimen, handel en wandel moest vrij en ongestoord blijven; FOKKE zoude Mormerland, Lengerland en Overledingerland hebben; Okko echter en de overige Hoofdelingen konden alles behouden, wat zij te voren bezeten hadden (54). Deze beslissing is of in 't geheel niet aangenomen of ten minsten niet van gewenscht gevolg geweest. Want kort daarna rusteden de Groningers zich tegen FOKKE met geweld ten krijge uit, vielen op zijn slot Dijkhuizen aan en roofden alles, wat zij daarin bevonden. Nog in de lente van dat jaar ging FOKKE met zijne beide zonen en Imel te Oosterhuizen over den Eems, stapte bij Oterdum aan land en leverde den vijand slag. Het getal zijner vijanden overtrof ver zijne manschap. Het gevecht was hevig; de overwinning aan FOKKE's zijde: meer dan 500 man bleven op de plaats en velen werden gevangen genomen. Onder de gevangenen was ook de Burgemeester Hendrik ter Brugge, dien Imel naar Larrelt brengen liet (55). Ook aan gene zijde der Lauwers waren op aandrijven van Okko vele edellieden tegen FOKKE zamengerot. FOKKE ging in de Meimaand van dit jaar over den vloed, bragt zijne vijanden te onder en overheerde al wat hem voorkwam. Zijne vijanden dwong hij de wapens nederteleggen (56): hij keerde dus andermaal zegepralend terug en ieder sidderde voor zijn zwaard. Niemand dorst zich te roeren, geen uit- noch inlander. Overal heerschte er eene stilte, maar eene zwoele stilte, welke een verschrikkelijk onweer aankondigde. Heimelijk trok FOKKE eenige Munstersche troepen tot zich en met zijne Oost-Friesche bondgenooten had hij het afgesproken, dat zij op eenen bestemden dag op 't eind van October niet ver van Aurich bij hem zouden komen. Hij ging regelregt op Aurich los. Nog voor Aurich kwam zijn schoonzoon Siebet Papinga van Rustringen met zijne manschappen hem tegen. Hierop trok hij Aurich voorbij naar Walle. Op den weg naar Walle ontmoetten hem zijn zoon Ude met de Norders en Imel met de bondgenooten uit Emsigerland. Nu ging het regelregt op Oldenburg, de zetelplaats van Okko los, hetwelk FOKKE voornemens was te overrompelen maar hij vond het te sterk bezet, waarom hij Oldenburg liet liggen en zich naar Vierhuizen begaf. Okko was van dezen aantogt kort te voren onderrigt, had eene tamelijk sterke bezetting in Oldenburg gelaten, en zich naar Mariënhave begeven. De bekende zeeroovers Stortebeker en Godeke Michael, die onder bescherming der ten Broeksche familie in den aanvang dier eeuw hunne rooverijen gedreven hadden, hadden ook deze vlekken zeer versterkt. Hier trok hij in allerijl veel volk bijeen. Zoodra men van de Mariënhaver toren Ukenasche vanen zag wapperen, werd na gehouden krijgsraad besloten, het door den sterken marsch vermoeide volk tegen te trekken. Okko liet de trompet steken, en trok door Upgant naar den Veenhuizer weg en hier op het open veld, tusschen Veenhuizen en Upgant: op de zoogenaamde wilde akkers, stelden zich beide legers in slagorde. Met felle woede vielen zij op elkander in, en richtten een bloedbad aan, waar van in de Oost-Friesche geschiedenis geen dergelijk voorbeeld is aantewijzen. Meer dan 4000 zoude op de plaats gebleven zijn. Daar lagen dan nu 4000 onzer landslieden door het woeste zwaard hunner eigen medeburgers ter neder geveld, in hun eigen vaderland vermoord om der trotschheid en des nijds-wille van eenige hoogmoedige edellieden. — Den 28 October was de zwarte dag van dezen bloedigen veldslag, en de zegevierende FOKKE behaalde, na dezen heeten strijd, ook hier de overwinning. Hij vervolgde dadelijk de vlugtelingen en had zelfs het geluk, dat hem zijnen vijand Okko als krijgsgevangen werd gebragt (57). FOKKE keerde dadelijk daarop naar de kampplaats terug, liet de gesneuvelden begraven en bleef naar toenmalig krijgsgebruik drie dagen, als overwinnaar, op het slagveld. Hierop trok hij voor Oldenburg, en de bezetting haren heer gevangen ziende, gaf zich dadelijk over: de burgt werd geslecht (58). Van Oldenburg ging FOKKE naar Aurich, wier bezetting, te zwak zich te verdedigen, zich eveneens over gaf. Deze burgt liet hij niet slechten, maar lag daarin eene bezetting. Hij heeft waarschijnlijk die stad toen meer versterkt en haar van buitenwerken voorzien, want de stelling voor de Oosterpoort bij de brug naar den Engelschen weg, heet nog ten huidigen dage Fokke-Bolwerk (59). Daarop trok hij naar Leer en hield Okko daar gevangen (60). De gemalin van Okko, Ingelburg, was intusschen naar het Graafschap Oldenburg gevlugt, alwaar zij kort daarna is overleden (61). Zoo was dan de trotsche, maar ook ongelukkige Okko van zijne bezittingen, zijne echtgenoote en zijne vrijheid op eenmaal beroofd. Nu liet de overwinnaar zijne manschappen uit een gaan, dankte de Munstersche troepen af, en verzocht hun, dat zij, wanneer hij weder derzelver hulp behoefde, aldan weder tot hem wilden terug keeren, gevende elk een deel van den buit op reis mede. Nu werden den reeds genoeg vernederden Okko de slagvederen uitgetrokken. FOKKE als het hoofd der bondgenooten, behield het meeste voor zich en liet zich van de Auricher en Broekmerlander ingezetenen huldigen,

(53) EMM. p. 301 en volgg. — SCHOT. p. 274. — F. SJOERDS, p. 35 en volgg. BENINGA, p. 249.

(54) EMM. p. 302. — SCHOT. p. 274. *Chron. d. Frees.* p. 350.

(55) EMM. p. 303. — SCHOT. p. 274. — BENINGA, p. 245. — *Chron. d. Frees.* p. 352. — F. SJOERDS, p. 44.

(56) SCHOT. p. 275. — BENINGA, l. c. — *Chron. der Frees.* p. 352. — F. SJOERDS, l. c.

(57) EMM. p. 305. — SCHOT. p. 276. — BENINGA, p. 252. — v. WICHT, p. 121. — F. SJOERDS, p. 47. — RAVINGA, p 21.

(58) BENINGA, l. c. — EMM. p. 304.

(59) Zie: *de Acta der Burgemeesteren en Raad van de Stad Aurich c. — Die Auricher Beamte. — Die Schweinebrinke betr.*

(60) EMM. p. 306. v. WICHT, p. 122. — BENINGA, p. 254.

(61) *Chron. der Frees.* p. 358.

den titel aannemende van Hoofdeling ten Broek (62). Ook ontsloeg de gevangene Okko de ingezetenen der dorpen Reiderland, Weener, Stapelmoer, Dijle, Pelge, Weningermoer en Bonda van hunnen eed, en deze moesten Fokke den huldigingseed afleggen (63). Uko, Fokko's zoon, behielt Oldersum, en den verdrevenen Proost Hisko, werd Emden terug gegeven. De overige goederen van Okko werden aan de andere Bondgenooten ten deel (64). Hiermede was dan de gewigtige veldtogt van 1427 geeindigd.

Fokke Ukena en zijne bondgenooten noemden zich verdedigers en voorstanders der Friesche Vrijheid, en achter het masker der vrijheid zochten zij ook de Groningers onder het juk te brengen en zich met buit te verrijken. Er waren nog verscheidene aanzienlijke mannen, die van de partij van Fokke waren, buiten de ringmuren der stad verbannen: deze en hunne aanhangers bragten de stad in oproer. Fokke, Hisko en eenige andere bondgenooten gingen, onder voorwendsel ook daar rust en vrede te stichten over de Eems. Zij riepen de Staten tusschen de Eems en Lauwers te zamen, en bragten, ten minsten voor eenen korten tijd, de gemoederen tot bedaren. Er werden eenige artikelen, betrekkelijk den vrede en de eendragt, ontworpen, en met de Staten een Verbond voor twintig jaren gesloten, ten einde elkander tegen inlandsch en buitenlandsch geweld te beschermen. Bijzonder werd onder bestuur van Fokko Ukena het verwarde Justitie- en Politie-wezen in orde gebragt (65). De meeste ingezetenen der stad Groningen en verscheidene uit de Ommelanden waren met deze verandering niet te vreden. Het hoofd der wederspannelingen, die verschillende verwarringen zocht aan te rigten, was Hidde Tamminga, een edelman uit de Ommelanden. Fokke ging dadelijk weder over de Eems, roofde, plunderde, brandde en moordde, naar oud gebruik dier tijden, of gelijk Werner Rolevinck (66) zegt:

Ruten, royen, dat en is ghein schande:
Dat doynt die Besten von dem Lande.
d. i.
(*) Moorden, plunderen, dat is geen schande,
Dat doen de besten von den lande.

Tamminga had intusschen veel volks te zamen gebragt en leverde Fokke eenen slag. Fokke behaalde den zegen en Tamminga werd gevangen genomen. Deze was zoo onvoorzigtig zich te uiten, dat, wanneer de overwinning aan zijnen kant geweest was, hij alsdan den overwonnen Fokke vermoord zoude hebben: Fokke ontstak in toorn, trok zijn zwaard en doorstak zijnen weerloozen gevangenen op de plaats zelve. Dewijl hij nu zijne vijanden ook in de Ommelanden had bedwongen, trok hij naar Groningen. De Groningers openden hem terstond de poorten, moesten een' wapenstilstand voor tien jaren koopen, en ook de schaden, welke zij aan zijn slot Dijkhuizen hadden toegebragt, in 't bijzonder vergoeden. Overigens moesten zij de uit hunne ringmuren gebannenen weder opnemen en dezelven de in beslag genomen goederen terug geven (67). De moord aan de Hoofdeling Tamminga begaan, maakte Fokke bij den adel, bijzonder bij de magtige verwanten van den omgebragten zeer gehaat. Om die vlek uit te wisschen, gaf hij zijne Dochter Bouwe den Hoofdeling Ewe, Tamminga's zoon, ter gemalin (68). Daarna trok hij in den herfst dezes jaars naar zijn Vaderland terug, waarmede dan de veldtogt van 1428 was geeindigd.

Het volgende jaar 1429, werd voornamelijk besteed aan de toebereidingen tot een nieuw tooneelstuk, waarin het tot nu toe hem gehoorzaam gebleven geluk, zich tegen Fokke Ukena te verzetten aanving.

Fokke werd wegens zijnen hoogmoed allerwege gehaat, wegens zijne uitgestrekte goederen benijd, en wegens zijne magt gevreesd. Ieder stelde zich voor, en ook waarschijnlijk niet zonder grond, dat hij de andere edellieden onderdrukken, zich den weg tot het Regentschap van Oost-Friesland banen, en het doel, waarnaar ook de ten Broeksche Familie van Ridder Okko tot diens kleinzoon den jongen altijd streefden, eindelijk bereiken zoude.

Enno van Grootzijl geloofde, wegens de bloedverwantschap met Okko, eene nadere aanspraak op diens goederen te hebben dan Fokke. Wierd van Ophuizen kon het geld, hetwelk hij voor de Munstersche troepen had voorgeschoten, niet terug krijgen. Het antwoord van Fokke op deze aanmaning bestond in een spotlagchen met eene trotsche houding, en dus werd de eene Edelman na den anderen boos en ontevreden. Enno Edzardsma van Grietzijl en zijne beide zoonen Edzard en Ulrich waren de hoofden der misnoegden: verder behoorden daartoe Wierd van Ophuizen, Wibet van Esens, Hero Omken te Stedesdorf, Bronger van Rizum en Sibrand van Loquard. Ook deze bondgenooten voerden de vrijheid in hunne banieren en onder de vrijheidskreeten maakten zij de ingezetenen van de gansche landstreek van Fokko afkeerig.

Fokke en zijne weinige aanhangers werden van dit bondgenootschap onderrigt. Hij zelf en zijne zonen lieten Aurich, Norden en Oldersum; zijn schoonzoon Siebet Papinga de Sibetsburg, aan de Jade; Imel Hisko's zoon Emden; en Imel, Hoofdeling van Oosterhuizen, Oosterhuizen zeer versterken, om tegen den eersten aanval bestand te zijn (69). Bronger en Sibrand, de naaste bloedverwanten van Okko, verdroot het, dat Okko nog steeds gevangen gehouden werd. De ingezetenen der stad Norden hadden den Broekmers eenige heilige beelden ontroofd. Deze gelegenheid maakten zij zich ten nutte en stookten de Broekmers tegen de Norders op, brengende eenige Bremer en Oldenburger troepen in het land. De Broekmers vereenigden zich met deze buitenlanders, gingen naar Norden en rigtten aldaar groote verwoesting aan: zij tastten het sterke Dominikaner Klooster aan, plunderden en branden het af: maar den burgzelven konden zij niet vermeesteren. Zij leden voor den burg eene groote nederlaag en moesten onverrigter zake aftrekken (70). Ondertusschen maakten de Bremers en Oldenburgers groote toerustingen: De bondgenooten der vrijheid waanden, dat de Bremers en Oldenburgers van de Oost-Friesche twisten partij trekken en in troebel water visschen zouden. Zij sloten uit dien hoofde met den Graaf van Hoija een verbond, om elkander in den nood bijtestaan, terwijl alle veroveringen in Oost-Friesland den bondgenooten, buiten Oost-Friesland echter den Graaf zouden toekomen (71).

Verder is er niets van belang in dit jaar voorgevallen. Ik kom dus tot de belangrijke gebeurtenis van 1430.

Het Vervolg en Slot hierna.

(62) Emm. p. 306. — Schot. p. 276. F. Sjoerds, p. 48.
(63) Beninga, p. 254. — F. Sjoerds, l. c.
(64) Schot. p. 276. — *Chron. der Frees.* p. 357. — F. Sjoerds, l. c.
(65) Schot. p. 277. — Emm. p. 306. — *Chron. d. Frees.* p. 360 — Idsinga, *Staats-R.* p. 348. — F. Sjoerds, p. 61.
(66) De *Momb. Sax. cap.* 10.
(*) *Ruten.* Halthaus *Gloss. Germ.* in voce *Reuting* etc. Kilian *Ruyten ende rooven*, praedari, populari, grassari, vastare, expilare, diripere. — Meijer *Woordenschat* XII dr. *Ruiten*, uitrekken; verwoesten. Hiervan is nog in gebruik: ruiten en rooven. — *Ruitink*, houwer, Kil. *Ruytinck*, gladius etc. — Grashoff Stat. Muhlh. *Rhutelinge* Stechmezzere. Björn Halderson *Dict. Isl. Lat. Dan. Ryt. Rit*, scutum, *rota* (at) ictu vel percussione capitis exanimare. Dus zou *Ruten* ook de beteekenis van *moorden*, *doodslaan* kunnen hebben.
Royen. Meijer *Woordenschat.* Opschommelen enz. *Rooden* uitroeijen. Deensch *Rode* ausreuten, wuhlen. Isl. *Röta* (at) eruere. Uitroeijen, plunderen. — Jöcher's Lexicon in voce: Werner Rolevinck de Laer, is een Carthuizer Monnik van den jare 1495, die ook een boek *de origine Frisonum* geschreven heeft. Vert.
(67) Emm. p. 309. — Schot. p. 278. — F. Sjoerds, p. 62. — *Chron. der Frees.* p. 362.
(68) Emm. l. c. — Schot. l. c. — F. Sjoerds, p. 63. — Sikke Beninga, p. 5. (Deze Sikke Beninga, wiens Chroniekel der Friescher Landen door den heer van *Nidek* in zijne *Analecta* is opgenomen, is van den dikwijls aangehaalden *Eggerik Beninga* wel te onderscheiden.)
(69) Emm. p. 317 en volg. — Beninga, p. 267. — Schot. p. 280 en volg. — *Chron. der Frees.* p. 366 en volg. — F. Sjoerds p. 80 en volg.
(70) Emm., Beninga, Schot., l. c.
(71) Emm. l. c. Schot. l. c.

Aan den LANDBOUWER K. te R...

Geachte Vriend!

Gelijk wij op genoegzame gronden vertrouwen, dat Gij het U eene eer zult rekenen van eenige fatsoenlijke Burgervrouwen de verzekering harer dankbaarheid te ontvangen voor de mededeeling uwer Sterrekundige waarnemingen op den 5 Mei jongstleden gedaan, meenen wij tevens op uwe verreziende wijsheid staat te kunnen maken, dat Gij het ons geenszins kwalijk zult nemen, wanneer wij U beleefdelijk verzoeken, om de wiskundige bespiegelingen van uw verstand eenige oogenblikken plaats te doen ruimen voor de meest mogelijke teergevoeligheid van uw hart, ten einde in staat te zijn de redenen te billijken, die ons op onze jongste twee visites hebben genoodzaakt om, een allervonderlijkst adres U aan te bieden, ten einde de gunst te erlangen, om, zoo mogelijk bij U aan boord, mede naar de planeet Mercurius of eenig ander hemelsch ligchaam te mogen oversteken, in de hoop eener gelukkige aanlanding.

Door groote toegevendheid en onderwerping aan onze geëerde en geliefde Echtgenooten, niet alleen voortvloeijende uit het bewustzijn van verpligte ondergeschiktheid, maar inzonderheid ook, zoo mogelijk, ter verwezenlijking van de nog altijd bij ons sluimerende hoop eener huisselijke restauratie, is dit opzet wel langen tijd verschoven, en — eene alte vergedrevene vrouwelijke schroomvalligheid in het openbaar maken der redenen, die ons tot het vertrek van deze planeet noodzaakten — want wij meenden het voor zeker te moeten houden dat Gij niet met ons onder zeil zoudt willen gaan zonder vooraf te weten wat vrachtje Gij in hadt — heeft ons later doen aarselen, om daarmede regt voor den draad te komen; evenwel het water gedurig meer en meer aan de lippen komende, heeft eindelijk het verstand over de vrouwelijke zwakheid gelukkiglijk gezegevierd, waartoe als een belangrijke spoorslag moge aangemerkt worden de inval van een onzer, dat de achting, die wij aanvankelijk in ons hart U toedragen en de vriendschap die wij op reis nader met U hopen te sluiten, ons thans reeds tot een volkomen vertrouwen verpligten.

Alzoo met alle vrijmoedigheid tot de ontwikkeling van deze gewigtige zaak overgaande, verzoeken wij U, met inspanning van alle uwe zielskrachten te willen begrijpen, dat de wervelwinden, die sinds een paar jaren in de hoofden onzer geliefde Echtgenooten zich verheffen, en aldaar onder de half rijpe vruchten van hun verstand meermalen eene aanmerkelijke verwoesting aanrigten, tot nog toe met geen volle woede voortduren, en, zoo als ons voorkomt, eene volslagene mislukking van den anders zoo veel beloovenden oogst dreigen.

Deze thans door de ondervinding bevestigde gevolgen ontglipten van den beginne af aan onze scherpzigtigheid niet, al waarom wij bij aanvang en bij voortgang door de hartinnemendste liefstalligheid, die dikwijls met tranen vergezeld ging, en later door meerderen ernst, blijkbare misnoegdheid, stuurschheid, spijtigheid en volhoudende knorrigheid — zonder echter voor zoo verre ons bewust ooit te zaneken — alle middelen hebben aangewend om dien storm af te leiden of de hersenen onzer beminden tegen denzelven te beschutten. Dan helaas! — deze middelen zijn niet alleen vruchteloos geweest, maar zij hebben daar te boven de onvoorziene gevolgen gehad, dat er omwentelingen in onze huishoudingen plaats grijpen, die veel nadeeliger invloed op onze individuele staatsgesteldheden hebben uitgeoefend, dan alle de Europische revolutien te zamen, schoon deze daarvan als de aanleidende oorzaken mogen aangemerkt worden.

Daar wij nu wederom met even veel gewisheid meenen te kunnen voorzien, niet alleen dat de eensgezindheid onder ons bij lang na niet hersteld zal zijn, wanneer de haat tusschen Nederland en België al lang versleten en vergeten is, maar ook, dat de overeenkomst met onze schuldeischers nog voor langen tijd uitgesteld zal blijven, wanneer de finantiele oneffenheden tusschen beide landen tot genoegen van partijen reeds tot eene gewenschte schikking is gekomen, zoo bevreemde het U niet, dat wij na rijp overleg, schoon schoorvoetende daartoe overgaande, eindelijk het onherroepelijke besluit hebben genomen, om met U op reis te gaan.

Behalve mijn persoon zullen tot het gezelschap behooren:

Vrouw Klinksma, wier huishouding om zeep gaat, naar dien haar man geen acht meer op den winkel slaande, zich zoo zeer over de vrijheid en het regt der menschheid heeft bekommerd, dat hij binnen een bepaalden tijd het regt op zijne bezittingen staat te verliezen.

Jufvrouw van der Does, wier echtgenoot de goede zaak der Polen toegedaan geweest zijnde, in zijnen Poolsch-Vaderlandslievenden ijver tot de partij van *het regte midden* (le juste milieu) is over gegaan, sedert welken tijd de Jufvrouw veronachtzaamd is geworden.

Buurvrouw Vlas, die haren man niet onder het verstand kan brengen, dat de Koning het land regeren, de Conferentie protokollen maken, en hij zich aan de [illegible] houden moet.

Vrouw Overgang, die, niet meer in staat zijnde om de kosten van de koffijvisites lessen uit de huishouding te bezuinigen, haren man den onvoorzigtigen voorslag heeft gedaan om daarmede uitteschieden. Daar hij echter van zijnen kant het met deze rigtingen, ten einde op de hoogte van de denkbeelden des tijds te blijven, in [illegible] oog eenigermate overdreef, had zij het ongeluk met eenige bitterheid den tijdgeest *Kool* te noemen, hetwelk zoodanige verwijdering tusschen de echtgenooten te weeg bragt, dat hunne blikken sinds dien tijd elkander niet meer ontmoeten. — En eindelijk

Gijsje uit het gangje, die echter verbaasd van Hendrik afzorgt.

Uw antwoord hierop inwachtende zal het ons zeer verpligten van U te mogen weten of wij vóór den tijd van Schoonmaken naar uwe berekening binnen kunnen zijn.

.... Den 18 September 1832. *Namens het Gezelschap*,
SIBBELTJE uit de WOUDEN.

De Provinciale Commissie van Onderwijs in Vriesland, zal hare gewone Najaars-Vergadering houden op Dingsdag den 16 October 1832, des voormiddags ten 10 ure, in het Gouvernementshuis te Leeuwarden; zijnde het Examen bepaald den volgenden dag, des morgens ten 8 ure; wordende degenen, welke verlangen zich te laten examineren, verzocht, daarvan tijdig vooraf aan den Schoolopziener van hun District berigt te geven. Tot de afzonderlijke Examina voor den vierden rang is door de Schoolopzieners van het 4de en 5de District bepaaldelijk bestemd de laatste Zaturdag voor de Vergadering.

Voorts worden de Examinandi herinnerd, dat geene getuigschriften van goed gedrag worden aangenomen, dan die door het Plaatselijk Bestuur of de Districts-Schoolopzieners zijn afgegeven, alsmede dat de ouderdom door een autentiek attest van geboorte zal moeten blijken; zullende ook de sollicitanten naar den derden rang een voldoend bewijs moeten aanbieden, dat zij, gedurende het laatste jaar practisch onderwijs hebben gegeven in eene wel ingerigte school.

De Provinciale Commissie van Onderwijs in Vriesland,
Namens dezelve,
De Schoolopziener ad interim, belast met de functien van Secretaris,
H. AMERSFOORDT.

Nederlandsche Handel-Maatschappij.

De Directie maakt bekend, dat de Najaars-Veilingen der Maatschappij van 1832, zullen gehouden worden op de dagen en plaatsen, en bestaan zullen uit de artikelen en hoeveelheden, hier onder gemeld, als:

Donderdag den 11 October 1832:

Te *Amsterdam*,	11,737 Kisten en Kistjes THEE,	liggende te	*Amsterdam*.
	Vrijdag den 12 October 1832:		
	27,176 Balen JAVA KOFFIJ,	liggende te	*Amsterdam*,
	Voorts ten zelfden dage:		
	82 Vaten NOTENMUSCAAT,	liggende te	*Amsterdam*.
	14 Dito DITO,	„ „	*Rotterdam*.
	50 Dito FOELIJ,	„ „	*Amsterdam*.
	10 Dito DITO,	„ „	*Rotterdam*.
	180 Dito NAGELEN,	„ „	*Amsterdam*.
	Donderdag den 18 October 1832:		
Te *Rotterdam*,	31,643 Balen JAVA KOFFIJ,	liggende te	*Rotterdam*.
	3,560 Balen SUMATRA KOFFIJ,	liggende te	*Rotterdam*.
	7,705 Balen JAVA KOFFIJ,	„ „	*Dordrecht*.
	Woensdag den 24 October 1832:		
Te *Middelburg*,	18,773 Balen JAVA KOFFIJ,	liggende te	*Middelburg*.

De Maatschappij geeft, bij deze aankondiging de verzekering, dat zij vóór hare gewone Voorjaars-Veilingen van 1833, geene andere Thee, Koffij en Specerijen, dan de bovengemelde partijen, aan de Markt zal brengen.

De Monsters der Koffij en Specerijen zullen op Vrijdag den 14, en die van de Thee op Maandag den 17 September verkrijgbaar zijn; terwijl de Conditien in tijds zullen worden uitgegeven. G. SCHIMMELPENNINCK, *President*.
Amsterdam, De CLERCQ, *Directeur fungerend Secretaris*.
den 31 Augustus 1832.

*** Aan Bloedverwanten, Vrienden en Bekenden wordt langs dezen weg kennis gegeven, dat ondertrouwd zijn
WILLEM MUURLING, *beroepen Predikant te Stiens*, en
ITJE WESTERBAAN.
Bolsward, den 30 September 1832.

*** Heden morgen verloste voorspoedig van eene welgeschapene Dochter, GRIETJE DOUWES van der WERF, geliefde Echtgenoot van
Sneek, den 22 September 1832. M. KRAMERS, Jr.

*** Heden beviel van eene Dochter, JANKE STHEEMAN, geliefde Echtgenoot van W. SWART, *Med. Dr.*
Kollum, den 26 September 1832.

*** Heden middag beviel voorspoedig van eenen welgeschapenen Zoon, VOLKERTINA ADRIANA HERINGA, geliefde Echtgenoot van
Metzlawier, den 26 September 1832. D. B. van HAERSMA de WITH.

*** Heden morgen ten 3½ ure, beviel zoo gelukkig als voorspoedig van eenen welgeschapenen Zoon, ALIDA PETRONELLA HOGENBRUG, Echtgenoot van
Berlikum, den 27 September 1832. P. J. PIETERZEN.
Strekkende deze voor communicatie aan Vrienden en Bekenden.

*** Heden verloste mijne geliefde Echtgenoot P. J. WIJNGAARDEN, van eene Dochter. E. R. HARKEMA.
Leeuwarden, den 28 September 1832.

*** Heden beviel ontijdig van eenen dooden Zoon JANTJE JAN IJBES, geliefde Echtgenoot van GERRIT JANS FEENSTRA.
Leeuwarden, den 28 September 1832.
Dienende deze tot kennisgeving aan Vrienden en Bekenden, zoo binnen als buiten deze Stad.

, Het behaagde den almagtigen God, mij en mijne 3 Kinderen den zwaarsten slag des levens toe te brengen door het spoedig overlijden, te Purmerend, van mijnen geliefden Echtgenoot, Kapitein W. MUGGERIDGE, in den ouderdom van 35 jaren, na eene gelukkige Echtvereeniging van bijna 4 jaren. Eene hevige heete ziekte maakte binnen 16 uren een einde aan zijn leven; diep betreur ik het gemis van den braven Echtgenoot en zorgdragenden Vader, doch hope stil en gelaten in de wegen des Alwijzen te berusten. Dienende deze tot kennisgeving aan Vrienden en Bekenden, verzoeke van rouwbeklag verschoond te blijven. SJOUWKJE VAN WIELEN, Wed. MUGGERIDGE.

HARLINGEN, den 23 September 1832.

, De ons op den 5 Augustus j. l. geboren Zoon, GERLACUS, werd ons tot onze droefheid heden door den dood weder ontnomen. W. W. BUMA.

LEEUWARDEN, den 26 September 1832. M. BUMA, Geb. DE WITH.

, Het Kindje, den 23 jl. geboren, is heden avond gestorven, tot bittere droefheid van S. F. KLIJNSMA, *1ste Kapitein Ingenieur*, en A. E. KLIJNSMA, geboren VAN GIFFEN.

HEERENVEEN, den 26 September 1832.

, Tot onze innige droefheid stierf heden namiddag ons veelbelovend jongste Dochtertje QUIRINA MAGTILDA, in het vierde jaar haars levens.

HEERENVEEN, den 26 September 1832. Mr. G. DE WAAL. M. J. J. WICHERS.

Strekkende deze tot algemeene en bijzondere kennisgeving.

, Heden voormiddag overleed na eene kortstondige ziekte, mijne geliefde Vrouw MARIA WILHELMINA JONKER, in den ouderdom van bijna zes en vijftig jaren.

LEEUWARDEN, den 29 September 1832. LUITJE FEITS.

, Onze waarde en hartelijk geliefde ZOON ANDREAS VAN DER PLOEG, Landmeter voor 's Rijks Kadaster in de provincie Vriesland en sedert het ontstaan der onlusten in ons Vaderland, vrijwillig in dienst als Sergeant bij de kompagnie Vriesche Schutter Artillerie, te 's Hertogenbosch, die op den 18 der vorige maand, tot onze groote blijdschap, ons, na eene afwezigheid van, nu laatst, omstreeks 13½ maanden met een bezoek verraste en ten onzent eenen korten tijd met verlof zoude doorbrengen, wierd, na een tijdsverloop van drie dagen na zijne aankomst alhier, door eene rhumaticke ziekte aangetast, die zoodanig verergerde dat hij reeds op den 27sten daaraanvolgende, des morgens ten 3 ure, in den ouderdom van 22 jaren en even 4 maanden, tot onze groote droefheid overleed; — Wij, benevens onze nog overig zijnde vier Zonen, waarvan *twee* mede in Schutterlijke dienst thans van hier afwezig zijn, betreuren dit treffend verlies, doch de streelende gedachte dat het Gods wil was hem, na zoo eene lange afwezigheid, in het ouderlijk huis terug te brengen en van dáár tot zich te nemen, en de hoop op eene zalige hereeniging lenigt onze droefheid en doet ons eerbiedig daarin berusten.

Familie, Vrienden en Bekenden, zoo hier als op plaatsen alwaar de overledene uithoofde zijner betrekkingen, was bekend, gelieven deze algemeene kennisgeving als eene bijzondere aan te nemen. J. VAN DER PLOEG. A. VAN DER PLOEG, Geboren LIJCKLAMA.

LEEUWARDEN, den 1 October 1832.

Prijzen der Granen te Leeuwarden, Vrijdag den 28 September 1832:

De In- en Uitlandsche Rogge en Tarwe: Rogge *f* 183 : 00 het Last. — Tarwe *f* 9 : 58 de Mudde.

De Boter *f* 31. — Nieuwe Grove Kaas *f* 14 à *f* 16.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, DEN 29 SEPTEMBER 1832.

NEDERLANDEN.					Gebl.
Werkel. Schuld...	2½	pct.	41¾	42½	42¼
Nieuwe dito 1832	5	„	80½	81¼	$80\frac{15}{16}$
Uitgestelde dito.........					
Kansbiljetten..........		*f*	15¼	16	15⅞
Amort. Sijndicaat	4½	pct.	71	71½	71¼
———	3½	„			
Domein Losrenten.	2½	„			
Handel-Maatsch...	4½	„	86	86½	86¼
Schatkistbiljetten...			98¾	99¼	99
Oorlogs-Lasten...	5	pct.	90¼	90¾	90½
Leening 1831.....	6	„	95¾	96¼	96
FRANKRIJK.					
Inschr. op 'tGrootb.	3	pct.	68	68½	68¼
Certificaten van dito	3	„			
RUSLAND.					
Bij *Hope & Comp.*	5	„	95¾	96¼	96
Negotiatie 1828...	5	„	98½	99	98⅝
Inschr. op 'tGrootb.	6	„	60½	61	60⅝
Certificaten van dito	6	„			
Cert. dito Hamb. Ad.	5	„			
Dito te Londen gen.	5	„			
Leening 1831.....	5	„	87¼	87¾	87½
PRUISSEN.					
In Londen genegot.	5	„			

SPANJE.					Gebl.
Amsterd. Perpetuel	5	pct.	48½	49¼	$48\frac{9}{16}$
Id. te Par. en Lond.	5	„			
Uitgestelde.......	5	„			
Renten Perpetuel.	3	„	29	29¾	29½
POLEN.					
Loten..............		*f*			
OOSTENRIJK.					
Weener-Bank.....	5	pct.			
Dito	4	„			
Certificaten.......	2½	„			
Metalliek	5	„	84¼	84¾	84½
Dito te Lond. gen.	5	„			
Dito	2½	„			
Bank-Actien......	3	„			
Aand. *f* 100 bij *Roth.*					
Dito -250 dito....	4	„			
NAPELS.					
Certific. bij *L. & R.*	5	pct.			
Idem Administratie	5	„			
Dito te Lond. gen.	5	„			
DENEMARKEN.					
Negot. in Londen	5	pct.			
ENGELAND.					
Geconsolideerde ..	5	pct.			
GRIEKENLAND.					
Te Londen.......	5	pct.			

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN HENNAARDERADEEL, roepen mits deze op, de Hervormde Floreenpligtigen van den Dorpe *Bajum*, om in de Dorpskerk aldaar te compareren, op Dingsdag den 9 October 1832, des namiddags ten 2 ure, ten einde: 1°. om op te nemen en na welbevinding te sluiten de Rekening der Kerkelijke Administratie over den jare 1831; 2°. om vast te stellen de Begrooting voor de dienst van 1833.

Grietman en Assessoren voornoemd,
I. F. VAN EIJSINGA, *Vt.*
Ter ordonnantie van dezelven,
W. K. HOEKSTRA, *Secretaris.*

Wommels, den 25 September 1832.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN WONSERADEEL, convoceren de Hervormde Floreenpligtigen van Tjerkwerd, om te compareren op Vrijdag den 5 October 1832, des voormiddags ten 11 ure, in de Kerk te Tjerkwerd, ten einde op te nemen de Rekening en Verantwoording der Kerkvoogdij administratie over de dienst van 1831, alsmede vast te stellen de begrooting voor het jaar 1833.

Grietman en Assessoren voornoemd,
Ter ordonnantie van dezelven,
C. BINKES.

DE GRIETMAN VAN FRANEKERADEEL roept door deze op de Hervormde Floreenpligtigen en Mans Hoofden van Huisgezinnen, zonder onderscheid van godsdienstige gezindheid, van de dorpen *Boer* en *Schalsum*, om op Zaturdag den 6 October 1832, die van het eerste Dorp des morgens ten 10 ure, en die van het laatste des middags ten 12 ure, te compareren in hunne respective Dorpskerken, tot het opnemen en sluiten van de Gecombineerde Kerk- en Armvoogdij-Rekeningen tot 1 Januarij 1832 ingesloten; terwijl de Hervormde Floreenpligtigen van *Tzum* worden opgeroepen om de afzonderlijke Kerke-Rekening tot 1 Januarij 1832 in hunne Dorpskerk op te nemen en te sluiten op Maandag den 8 *October eerstkomende, des morgens ten 10 ure.*

DE Notaris WAUBERT DE PUISEAU, in de Lemmer, daartoe benoemd door de Regtbank van eersten aanleg, zitting houdende te Sneek, zal, op Woensdagen den 3 October 1832, bij de voorloopige, en den 17 daaraanvolgende, bij de eindelijke toewijzing, telkens des namiddags ten drie ure, ten huize van *H. le Heux*, in het logement de Wildeman in de Lemmer, ten overstaan van den Heer Vrederegter van het kanton Lemmer, bij strijk- en verhooggeld, in het openbaar presenteren te verkoopen:

Eene rojale KOOPMANS HUIZINGE en ERF cum annexis, staande en gelegen te Oosterzee, gekwoteerd no. 80, thans in gebruik bij *Rein Reins Hoekstra* en anderen; den 12 Mei 1833 vrij te aanvaarden.

De Memorie van Lasten ligt ter visie ten Kantore van den Notaris.

DE Notaris C. W. SEMLER, te Grouw zal, op Woensdag den 3 October aanstaande, des morgens om 9 uren, ten sterfhuize van den Wel Eerw. Heer *H. J. Andreæ*, te Warga, publiek bij boelgoed en gereeden gelde presenteren te verkoopen: Een FOURGON, zoo goed als nieuw, in den jare 1826 te Zwol gemaakt, voorzien van een zwart lederen Kap, fluweelen Bekleedsel en waarbij Dissel, Beugel en Raamt; verders een span GEREIDEN en een enkel CHAISGEREID met Hoofdstellen, Leidsels en meer andere Paardentuigen, alles net en sterk. Een BIJENSTAL met BIJENKORVEN, eenige BROEIKASTEN en diverse TUINGEREEDSCHAPPEN. Voorts nog eene partij nette en wel geconserveerde MEUBELEN en HUISGERADEN, waaronder 2 Bedden met toebehooren, een fraaije Speigel, Tafels en Stoelen, mogelijk ook een TAPIJP, en eenig Koper Tin, IJzer Aardewerk en hetgeen ten voorschreven dage verder te voorschijn zal worden gebragt.

TER overname wordt aangeboden, eene nette en wel ingerigte APOTHEEK voor een Medicinæ Doctor of Heelmeester ten platten lande, met al het daartoe behoorende, alsmede HEEL- en VERLOSKUNDIGE INSTRUMENTEN, alles in den besten staat. Ter bekoming van nadere inlichting, kan men zich vervoegen aan den Heer *P. BROUWER, P. K. Z.*, Apotheker te Leeuwarden. *Brieven franco.*

DE Notaris A. W. NAUTA, te IJlst, zal, op regterlijke autorisatie, ten overstaan van het Vredegeregt van het kanton Sneek, publiek, bij verhooggeld, aan de meestbiedenden, presenteren te verkoopen:

1. Eene HUIZING en ERVE, staande en gelegen binnen de stad IJlst, gekw. met wijk B, no. 104, bij de Weduwe *Jacob Jans Keikes* als mede-eigenares in gebruik; den 12 Mei 1833 vrij te aanvaarden.
2. Eene DITO, aldaar, staande en gelegen naast het vorige perceel, gekw. met wijk B, no. 105, bij dezelfde in gebruik; den 12 November 1832 te aanvaarden.

Wie hieraan gading maakt, kome op Woensdag den 3 October 1832, bij de finale toewijzing, des namiddags ten 2 ure, ten huize van den Logementhouder *Anne Meiners*, te IJlst, en koope op alsdan voor te lezen Conditien, die inmiddels bij den bovengenoemden Notaris te vernemen zijn.

MRS. HANEKUIJK en WIJMA, Notarissen te Harlingen, zullen, op Woensdagen den 3 en 17 October 1832, bij de beschrijving en finalen palmslag, telkens des namiddags ten 3 ure precies, in het Heeren Logement aldaar, ten overstaan van het Vredegeregt van het kanton Harlingen, publiek verkoopen:

De geregte HELFT over hoog en laag in eene ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE en SCHUUR, staande en gelegen op Kie onder Franeker, gekwoteerd letter U B, no. 43, groot 34 bunder 61 v. roede 50 v. el, Greid- en Bouwlanden, waarvan de wederhelft in eigendom behoort aan den tegenwoordigen bruiker *Auke Miedema*; op Sint Petri en Mei 1833 vrij te aanvaarden.

DE Notaris WIJMA, te Harlingen, zal aldaar, op Woensdagen den 10 en 17 October 1832, bij de beschrijving en eindelijke toewijzing, telkens des avonds ten 7 ure precies, in het Heeren Logement van *D. Minnema*, publiek veilen:

1. Eene kapitale, nieuw aangelegde HUIZINGE en HERBERG, met STALLING en WAGENHUIS en verdere annexen, staande buiten de Bildpoort in de jurisdictie van Harlingen, gekwoteerd wijk I, no. 3; den 12 Mei 1833 vrij te aanvaarden.
2. Eene hechte en sterke HUIZINGE met annexen, op de Brouwersgracht te Harlingen, wijk G, no. 60, bij *Rienk Dirks* als eigenaar bewoond tot den 12 Mei 1833.

Ten overstaan van het Vredegeregt kanton Harlingen:

3. Eene zeer goede HUIZINGE, met ERF en annexen, staande achter de Kerk, nabij de Kerkpoort te Harlingen, wijk H, no. 37, bij de Weduwe *Gerrit Sijtses Wilkes* als eigenaarsche in gebruik tot den 12 Mei 1833.
4. Het LOCAAL eener voormalige Zoutziederij, met annexen, staande aan de Sexbierumer Vaart, in de jurisdictie van Harlingen, gekwoteerd wijk I, no. 7, aan *Jan E. Bouwknegt* toebehoorende; den 12 November 1832 vrij te aanvaarden.

Allen breeder bij Biljetten gespecificeerd.

DE Notaris WIJMA, te Harlingen, zal, op Woensdagen den 10 en 17 October 1832, bij de beschrijving en eindelijke toewijzing, telkens des namiddags ten 2 ure precies, in de Herberg van *Sijtse Beidschat*, aldaar, publiek veilen:

1. De ½ en ⅙ van de overige ½ over hoog en laag in 1 bunder 46 v. roede 97 v. el en 45 v. palm GREIDLAND, gelegen onder Witmarsum, bij *Watze Sjoerds Hibma* in gebruik voor *f* 26 vrij geld 's jaars, belast met 1 flor. 15 strs. Dijkschatting onder no. 155; St. Petri 1834 vrij te aanvaarden.
2. De ½ en ⅙ van ½ over hoog en laag in 1 bunder 46 v. roede 97 v. el en 45 v. palm GREIDLAND, gelegen onder Pingjum, bij *Lammert Scheltes Hilarides* in gebruik voor *f* 28 's jaars, belast met 1 flor. 19 strs. 7 penn. Dijkschatting onder no. 226, met 2 gulden eeuwige rente en 75 cents Grondpacht; St. Petri 1834 vrij te aanvaarden.

B. STELLINGWERFF, Deurwaarder te Sneek, zal, ten verzoeke van de Heeren DUURMAN en BOLLEURS, Bloemisten te Haarlem, bij boelgoed verkoopen: Eene extra partij fraai bloemende BOLLEN, bestaande in dubbelde en enkelde Hiacinten, enkelde en dubbelde Narcissen, nieuwe soort van Crocus, Anemonen, Leliën, blaauwe Druifjes, dubbelde en enkelde Duc van Toll, Goudleliën enz.

Wie gading maakt, kome op Zaturdag den 6 October 1832, des voormiddags ten 11½ ure, ten huize van *H. Reslinga*, Societeithouder te Sneek, alwaar de Bollen één uur voor het aangaan van den verkoop ter bezigtiging zullen liggen.

Bij gesloten briefjes te huur,

VOOR den tijd van vijf jaren, in te gaan St. Petri en Mei 1833: Eene ZATHE en LANDEN, te Oppenhuizen, gekwoteerd no. 7, groot zeven en dertig bunder drie en zestig v. roede drie en twintig v. el GREIDLAND, thans in huur bewoond en gebruikt door *Wijbe Tjeerds Zijlstra.* — De briefjes moeten door de gegadigden in persoon ingeleverd worden vóór of op den dertigsten October 1832, ten huize van M. W. BLEEKER, op het Kleinzand te Sneek, alwaar de Voorwaarden van Verhuring te vernemen zijn.

BELANGHEBBENDE houders van de Obligatien op de Hasseltsche Kanalen, worden verwittigd, dat Maandag den 8 October 1832, des voormiddags ten elf ure, in het Zaailand, bij *Wilkeshuis* alhier, andermaal eene bijeenkomst zal worden gehouden, ten einde over de te nemene maatregelen in die zaak een finaal besluit te nemen. Dezelve worden uitgenoodigd aldaar in persoon of bij volmagt met de nummers van hunne Obligatien te willen tegenwoordig zijn, doordien de alsdan te nemene besluiten in de gevolgen voor hen van het hoogste gewigt kunnen worden, en een ieder alzoo belang heeft aan deze uitnoodiging te voldoen. W. ALBARDA. I. EEKMA. B. ALBARDA.

Leeuwarden, den 1 October 1832.

FAILLISSEMENT.

BIJ nader vonnis der Regtbank van eersten aanleg, zitting houdende te Sneek, vonnisde in zaken van Koophandel, in dato 21 September 1832, is het faillissement van *HENDRIK VELTMAN*, te Sneek, verklaard te zijn opengevallen op en met den derden September achttienhonderd en dertig.

Voor Extract conform,
Mr. W. F. KEUCHENIUS, *Griffier.*

EEN ieder die iets te vorderen heeft van, of verschuldigd is aan den gerepudieerden Boedel van wijlen Mejufvrouw *DOROTHEA ERNESTINA LEMKE*, Weduwe wijlen den Heer JAN DOUWES ZEILMAKER, in leven gewoond hebbende en overleden te Harlingen, gelieve daarvan op- en aangaaf te doen aan den Heer J. MOLLEMA, wonende te Harlingen, benoemd Curator in voorschreven Boedel, en wel vóór of op den 31 October 1832.

A. MARTINI, te Leeuwarden, maakt bij deze aan zijne Stad- en Landgenooten bekend, dat hij ontvangen heeft een mooi assortiment ENGELSCHE en FRANSCHE LAMPEN, en verders alle soorten van GALANTERIEN. Maakt en repareert Parapluis en Weerglazen enz.

DE ondergeteekende de BROOD- en KLEINBAKKERIJ, na het overlijden van haren Echtgenoot zullende blijven continueren, vraagt tegen den 12 November aanstaande een BAKKERSKNECHT, in staat, om als *Meesterknecht*, de zaken te kunnen behartigen; alsmede een JONGELING die twee of drie jaren bij de Bakkerij werkzaam geweest is; terwijl zij bij deze gelegenheid de vrijheid neemt, zich in het aandenken en de begunstiging harer Stadgenooten aan te bevelen.

Harlingen, den 23 September 1832. TRIJNTJE NIEHOFF, Wed. H. S. HOUTSMA.

)o( )o( )o(S. D. POSTMA, Onderwijzer op het Vliet bij Leeuwarden, vraagt ten spoedigsten eenen ONDERMEESTER van eenigen rang.

)o( )o( )o(EEN SCHOENMAKERSKNECHT, zijn werk grondig verstaande, kan van stonden aan werk bekomen bij *J. VAN REINE*, Mr. Schoen- en Laarsenmaker te Oosterzee. *Brieven franco.*

)o( )o( )o(ER wordt vermist een ruigharige PATRIJSHOND, zijnde een rekel, geteekend aan den kop, donker rood; hebbende eene bles, doch niet geheel doorloopende, en eene roode vlek boven den staart, en hebbende een grooten ruigen staart. Die denzelven weet teregt te brengen, of aanwijzing weet te doen bij den Heer *D. B. VAN HAERSMA DE WITH*, Grietman van Oostdongeradeel, te Metzlawier, of bij *IJ. J. IJPMA*, te Witmarsum, zal voor zijne moeite beloond worden.

******** G. T. N. SURINGAR, Boekhandelaar te Leeuwarden, geeft uit en heeft alom verzonden:

QUELQUES OBSERVATIONS par E. W. VAN DAM VAN ISSELT, *membre de la seconde chambre des Etats généraux Commandant d'un des corps de Chasseurs Volontaires*.......... *f* 0 : 25.

HILLEGONDA VAN TEIJLINGEN, *een oorspronkelijk Nederlandsch* FAMILIE-TAFEREEL, *uit het midden der zestiende eeuw*, onder de grafelijke regering van KAREL *den vijfden*, door FR. HERBIG. *Tweede deel*, met gegraveerden titel en vignet.......... „ 2 : 10.

Hetzelfde werk in twee deelen *kompleet*.......... „ 4 : 50.

NEÊRLANDS HELDENDADEN TE LAND, *van de vroegste tijden af tot in onze dagen, door* J. BOSSCHA, Hoogleeraar aan de militaire Academie te Breda. 1ste, 2de, 3de, 4de en 5de aflevering, te zamen bij inteekening.......... „ 1 : 25.

Buiten inteekening.......... „ 1 : 60.

In deze vijf afleveringen bevattende TAFEREELEN UIT DE VROEGSTE EN DE GRAFELIJKE TIJDEN zijn behandeld: 1ste *de Batavieren*; 2de *de Friezen*; 3de *Nederland onder de leenregering*; 4de *de strijd met Vlaanderen* en ten 5den *Vuurwapen-Schutterijen, soldij.*

Te LEEUWARDEN, bij P. KOUMANS SMEDING, bij de Hoeksterpoort, Letter K, no. 176.